

Списанието излиза дваждъ: на 1 и 20, а притурката — веднаждъ: на 10 число всѣки мѣсецъ.

ДИРЕКТОРКА: ТЕОДОРА Г. НОЕВА

Съдържание:

Романска жена. — Дъцата възпитатели на родителитъ си. — Свѣтъи къмъ майкитъ. — Стоенкинитъ билки. — Разни. — Афоризми. — Корреспонденция. — Обявление.

Романска жена

«Revue des Revues» обѣщава на читателитъ си редъ студии върху жената въ настояще врѣме, написани отъ най-извѣстнитъ писателки отъ различни народности. Редътъ на тѣзи рисунки захваща (отъ м. Октомврий) съ характеристиката на романската жена, която характеристиката написала за този журналъ Карменъ Силва, романската кралица.

Писателката сочи прѣди всичко на племенната смѣсъ, отъ каквато произхожда романската жена. Та кои ли не сж владѣяли надъ Романя? Да ли не Датчанетъ, Римлянетъ, Готитъ, Келтитъ, Славянетъ, Гърцитъ? по редъ или едновременно се поселявали вжтрѣ, и оставяли слѣдъ

себе свонитъ дирн. Карменъ Силва, като обича Романя, изучила добръ нейната история, животъ и прави. Тя описва съ присърдце романкитъ, имѣющи всичкитъ типове на хубостта: типа на римска матрола — съ орли погледъ и строги устни; на славянба — съ мила привлѣкателностъ, прилѣжна въ извършване свонитъ обязанности; на скопосна, чиста, като весталка, гъркня; на мжжественна, но отмѣстителна татарка; на поетична и суевѣрна Келтийка и на сиромашки, скитающи се, хубави като статуи, или грозни, като вещици, ала винаги живописни, — циганки. Романкитъ отдавна сж познати по своята красота, но на малцина е позната тѣхната енергия, мжжественностъ и самообладание, защото романската история малко е позната въ Европа.

Карменъ Силва открива, тѣй да кажж, цѣла галерия исторически ликове на романскитъ Бнягини — образци на добродѣтелята. Въ естеството на романската селенка до днесъ е за-

пазена още първобитната мъжественост и самостоятелност. Писателката е възхитена от сношението си съ жена селянка, която не си служи нито съ най-малка частъ подлизурство: тя влиза при господарката, безъ прѣдварително позволение, цѣлува ѝ като сестра и моли за едно халено цѣфте отъ градината, за да си накичи коситѣ, или да си начервиса съ него лицето, въ недѣля, кога иде на хорото. Ромжиката мъчно се рѣшава да стане слугиня; тази задача ѝ се вижда унижителна, и прѣдпочита да ѝ изпълняватъ маджаркитѣ и циганкитѣ. Ромжиката и въ бѣдността пазн своята независимост. Ако отива при нѣкой помѣщикъ да проси дърва, за да скове на умрѣлия си мъжъ ковчегъ, то тя ще носи и малко пари, за да даде на просбата си видъ на купуване. Ромжиската селянка е сѣщество, което вѣчно се блѣскоти, лѣтъ — по полето, зимѣ — съ прѣдени и друга рѣчна работа. Тя рѣдко се засмива, а хубостта ѝ, вслѣдствие на тежкитѣ трудове и много дѣца, скоро увѣхва; при всичко това, ромжискитѣ жени се отличаватъ по добротата и помагатъ си една на друга какъ могатъ; бездѣтнитѣ семейства взематъ дѣца отъ многочленнитѣ, и тѣзи прибрани дѣца се казватъ «духовни дѣца». Но и хитруването е доста развито между ромжискитѣ селяне, и богатитѣ селянки прѣвъсходно умѣятъ да изсмукватъ своитѣ бѣдни съсѣдки.

Прѣведе: Б. К.

Дѣцата воспитатели на родителитѣ си.

Това не е никакъ единъ парадоксъ, а напротивъ една истина на всѣкидневна опитност.

Всѣки знае, че най-доброто срдство за изучаване нѣщо, е прѣподаването му на други. Полужнанията, приблизителнитѣ познания, неопрѣдѣлитѣ идеи не важатъ никакъ, когато прѣдстои да се прѣдаждатъ на други и да се втѣлѣятъ въ ума нѣмъ, а особено на дѣцата, нѣкои точни познания и здрави принципи. И най-специалнитѣ педагогически теории не чинѣтъ нищо прѣдъ нѣкои неспрѣдвидѣни случаи, що се явяватъ въ продължение на едно възпитание било индивидуално, било колективно. Дѣцата, прочее, образуватъ учителкитѣ, повечето; това не трѣбва да се забравя! Тѣ възпитаватъ по единичната причина, че сѣ прѣдъ насъ и че трѣбва да ги изучимъ ние, които сме натоварени съ възпитанието нѣмъ въ качеството си на баща или на воспитатели.

Но тая роль, която тѣ безсѣзнателно изпъл-

няватъ, не се спира тукъ. Догдѣто сме сами, ние не се познаваме добръ и никакъ не бдимъ надъ себе си. Напротивъ, щомъ като се почувствуваме, че едни очи на разгледватъ, на распитватъ, то изведнажъ ставаме внимателни надъ себе си и по-прѣдпазливи въ дѣлата си. Тукъ се произвежда единъ ефектъ, обратенъ на онѣ, що би трѣбвало нѣкой да очаква. Колкото по-многобройна е публиката, която на разгледва, толкова по-малко тя на притѣснява. Хилядитѣ Аргусови очи почти не на овпечатлѣватъ и нийгдѣ не се срѣщаметъ освободени отъ всѣкакво стѣснение, както всрѣдъ навалищата на нѣкой голѣмъ градъ. Който казва «цѣлий свѣтъ», той казва «никой».

Но ако тая публика се разрежи, стане по-малочисленна, то ние се чувствуваме подъ влиянието на едно любопитство, което на кара да бъдемъ по-благоразумни въ думитѣ и въ дѣлата си. Мнозина не сѣ доволни отъ малкитѣ градища, отъ любопитството и отъ бръщолевенията на жителитѣ въ тѣхъ; но тѣ иматъ това добро, че въ тѣхъ нѣкой е принуденъ да бди повече надъ себе си.

Прѣдположете си сега, че кръгътъ се стѣснява още повече. Сега не се касае вече за нѣкой градецъ или село, нито даже за съсѣди, но за семейството и неговата интимност. Ето ви най-заstraшителната, най-взискателната, па даже и най-безжалостната публика. Нито простото махане, нито стоежтъ, нито усмивката, нито бръчката по челото може да избѣгне проникателното око на дѣтето; нито една испускаема дума, нито нѣкое неблагоуразумно говоренне може да не достигне до неговитѣ уши, до неговия умъ, па даже и до неговото сърдце. Нийгдѣ другагдѣ ние не се намираме толкова изложени на явъ, колкото въ семейното си огнище; никога и нийгдѣ не сме повече съдени и критикувани. Това понѣкога е неприятно и притѣснително, но, въ дѣйствителностъ, нищо не е по-полезно за нашето нравствено усвѣршенствование.

Влиянието отъ присѣтствието на такива испитвачи и съдници въ интимния семеенъ кръгъ произхожда отъ двѣ причини. Първомъ, ние инстинктивно имаме нѣкакво уважение къмъ себе си, единъ видъ себелюбие, което на кара да се показваме, колкото се може повече свършени и да не даваме на недостатѣцитѣ си да излизатъ на явъ. Освѣнтъ туй, колкото и малко да отбираме своитѣ родителски длѣжности, все си почувствуваме, че имаме единъ товаръ отъ души и една тежка отговорност. Дѣцата ни взематъ примѣръ отъ насъ: тѣ или подражаватъ на нашитѣ добродѣтели, или навикватъ въ нашитѣ недостатѣци.

Такава баща, такава синъ; такава майка, такава дъщеря, иматъ обичай да казватъ хората. Безъ да искаме да прѣувеличимъ стойността на тая пословица, опровергана чрѣзъ чести исключения, казваме, че е истина, гдѣто ние можемъ да разгледаме въ дѣцата си собствената си картина. Гордѣливи сѣ тѣ, или егоисти, или лѣнни, или лицемерни,

или лакоми, или въобще иматъ ли каквито-да-бילו недостатъци, то твърдѣ е сигурно, че едно распитване самитѣ насъ би открило една съответствена наклонность, било нѣкоя слабостъ, било една непростителна снисходителность къмъ себе си, която е допуснала на нѣкакви зародиши на злини да се развиѣтъ достатъчно.

Много бащи и майки се ласкаѣтъ твърдѣ, когато имъ каже нѣкой отъ учтивостъ: Дѣцата ви прѣдставляватъ съвършено вашия портретъ. Ако тѣ биха размислили повече, то щѣха, може би, да бѣдѣтъ оскърбени за туй оприличаване.

Споредъ насъ, иматъ право онии, които си поставятъ за цѣль да си видѣтъ синовеѣ и дѣщеритѣ по-учени, по-добрѣ възпитани, по-добрѣ въоръжени за борбата на живота, но и си казватъ въ сѣщо врѣме: най-добритѣ училища, най-добритѣ учители не замѣстватъ непосредственното дѣйствие и всѣкидневното влияние на родителитѣ. А понеже нѣкой може да даде само онуй, що притежава, то нетрѣбва ли първата длъжность, когато той констатира нѣкакви пробѣли въ възпитанието си, да бѣде допълването имъ, за да се въздигне на изискуемата се отъ прѣдприетото му дѣло висота? За самага себеси, собственно говорено, могѣлъ би нѣкой да се задоволи съ своето посрѣдствено положение. Но щомъ се работата касае до своитѣ дѣца, то той не би зналъ, какъ да може да си увеличи моралното и интелектуалното съкровище, което ще сподѣли съ тѣхъ. Не сѣ, може би, многочислени, но все пѣкъ се срѣщатъ родители, които сѣ длъжни да се занимаѣтъ съ своето образование, за да се въздигнатъ на единъ уровень, що тѣхното собственно възпитание не можало да прѣдвиди.

Ние говоримъ за влиянието, което дѣцата безсѣзнателно упражняватъ надъ родителитѣ си. Възможно е било да се говори на дълго за него, добро или лошо, което тѣ по нѣкога, когато достигатъ на възраст да разсѣждаватъ, упражняватъ умишлено и съ рѣшително говоренне. Тогава, именно, е случайтѣ, гдѣто нѣкой жѣне това, що е постѣлъ.

Ние бихме могли да изброимъ много семейства, въ които, напримѣръ, единъ честенъ и трудолюбивъ синъ привежда къмъ своята длъжность свои баща, прѣдаденъ на пиянство и на распущенъ животъ; една смиренна и благочестива мома е била благодать за своята суетна или кокетна майка. За това ние имаме многочислени, доказателства, които би могли да опровергаѣтъ старата поговорка: «Една майка може отгледа и отхрани деветѣтѣхъ дѣца, но деветѣтѣ дѣца не могатъ отгледа една майка». И въ дѣйствителность, нѣма по-благородна форма на обичъ, отколкото тая мисия на подвигане тия, на които длъжимъ своя животъ.

Но, ако е истина, че виждаме дѣца, които, отъ отвърщение къмъ зланиѣ, взематъ противната посока съ онай на своитѣ, пълни отъ недостатъци или

пороци родители, посока, въ колко пѣкъ случаи, обаче, ние срѣщаме и обратното! Слѣдъ като нѣкой е прѣтърпѣлъ влиянието на лошия примѣръ, той още повече го развива, отива по-надалечъ, та става на свои редъ оръдие на морално погубване. Слабостъта на възрастѣта спомага много въ това, старитѣ взематъ примѣръ отъ младитѣ и сполучватъ да се оправдаѣтъ прѣдъ своитѣ собствени очи, като гледатъ, че тия послѣдни живѣѣтъ така, както тия сами не биха се осмѣлили да прѣживѣѣтъ.

И така, и по туй вѣдомство, както и по всѣко друго, има постоянно дѣйствие и противодѣйствие, възвръщане на резултата къмъ причината; но исходната точка, първата отговорность ще бѣде винаги на гърба на родителитѣ. Безбройни сѣ, казватъ физицитѣ, дѣйствителта на първото движение на веществото. Безбройни сѣ тия на първия потикъ, даденъ на туй постепенно развиване, наричаемо: «Възпитание на дѣтето».

Свѣти къмъ майкитѣ.

Не изказвайте на чедото си благоволение или задоволение за нѣщо, за което, ако бѣше го извършилъ нѣкой възрастѣтъ, бихте го наказали и мъмрѣли.

Не потѣпвайте безжалостно стрѣлениѣта и желанията на чедото ви, но уважавайте си ги.

Не го наказвайте съ гнѣвъ, нѣ съ сѣжаление, та да почувствова, че го наказвате за доброто му.

Не разказвайте никога прѣдъ чедото си за прѣимуществата или недостатъцитѣ му, за хубостъта или грозотата; защото най-доброто нѣщо за едно дѣте сѣ, да забрави да се занимава съ самага себе си.

Не мислете, че се докачува достойнството ви, колчемъ оправдавате отказванието за изпълнение на желанието отъ страна на чедото ви. Ако не можете изпълни това, то отнесѣте се така, що то да му внушите крайно довѣряване къмъ васъ, та да се веднага покори и да не иска дума.

Не принуждавайте чедото си да се храни, когато не му се ѣде, или защото е нервозно, или защото прѣдстои да захване да играе съ другаритѣ си нѣкоя забавителна дѣтска игра, или защото ще излезе на расходка. Ние не можемъ пи вода, макаръ че тя е най-бистра и чиста, когато не сме жѣдни, сѣщо както ние осѣщаме отгъръщение къмъ нѣкое ястие, когато не сме гладни, а нѣкой ни принуждава да го изѣдемъ. Охотата и гладътъ се прѣдизвикватъ отъ сѣществуването на стомашния сокъ въ трѣбуха ни; и безъ него човѣкътъ не би осѣщалъ гладъ и охота, за да се нахрани; при това е жестоко и грубо нѣщо да задѣлжава нѣкой дѣтето си да ѣде, когато не може.

Отбѣгвайте да науменувате малкото си чедо съ разни ласкателни имена, нѣщо свойственно

на мнозина родители, за да искажатъ по-добъръ обичаѣта и прѣданността си къмъ него; това не е добро, нито разумно, защото когато чедото ви порасне, това ласкателно име все се помни, та като се вика съ него, съставлява страшна ирония и присмѣхъ; за туй именувайте чедото съ сѣщинското кръстително име.

Когато нѣкое дѣте извърши прѣстъпление, то трѣбва да се търси сѣщинската причина, за да се постѣпи за оправяннето му надлежно и съотвѣтственно съ неѣж. Ако то не ви се покорява, то веднага трѣбва да се погрижите да се убѣдите, дали причината на това не е, защото исканието ви, за което показва непокорство, не надминава слабостъ му сили!

Да се облича дѣтето съ хубави нови дрехи и да му се зарѣчва да не ги цапа, е сѣщо гаче му казвате да отиде да се обмие въ морето или рѣката, но да се не намокри. Обличайте си, прочее, чедото си съ прости и чисти дрехи, пуснѣте го да цапа рѣцѣтъ и лицето си, които, най-послѣ, се очитватъ съ омиваннето. Ако то природно се стрѣми да се оцапва, то вмѣсто да го наказвате, оставяйте го съ нечиститѣ дрехи, догдѣто само да съзнае неприличното си положение, та като се принуждава да не излиза на расходка, да се срамува да се доближава до други, добръ облѣчени и огледани дѣца, което съставлява едно цѣло природно наказание, ще се съвършено поправи.

Ако чедото ви краде плодове, захаръ, или др. т. сладки работи, то недѣйте го наказва, но катодневно давайте му повече отъ тия нѣща, защото постѣпката му е ясно доказателство, че ежедневната му храна не съдържа изискуемитѣ захарни вещества; нима ние не помнимъ ли отъ дѣтството си, че сме ламтѣли за ѣденіе на сладкитѣ работи? . .

Една майка.

Стоенкинитѣ билки.

(оригиналенъ расказъ)

II

Войната бѣше вече свършена. Правдата бѣше възтѣржествувала. И прѣдишнитѣ горди Сърби бѣхъ починали вече да признаватъ направената си грѣшка. Българскитѣ левове съ гордостъ приемахъ вѣнцитѣ отъ своитѣ любими. Въсторгътъ и ентусиазмътъ имъ бѣше неописуемъ. Провидѣніето бѣше опазило българското право, и строго наказало Сърбската несправедливостъ. Явно вече се виждаше, че Божий прѣстъ награждаваше Българетѣ и строго наказваше Сърбитѣ. Болиянитѣ бѣхъ пълни отъ равени. Наяснѣждъ разговорътъ бѣше за страшната война и тегливата отъ неѣж. Въ една отъ Софийскитѣ болници лежеше раненъ единъ отъ санитарнитѣ войници при Сливница, който разказваше весело на своитѣ другари за лудата млада жена, за която вкоя не знаеше нищо.

— Навѣрно, трѣбва да е убита нѣкаждъ, отговори хъ.

— Наистина, има и тукъ една подобна жена! обади се една отъ милосърднитѣ сестри. Тя откакто се яви тука, постоянно стои при единъ раненъ войникъ, безъ да спи нито денъ, нито нощъ. Тя е ходила въ мѣстото на сражението; оттамъ обиколила всичкитѣ болници и най-сетнѣ намѣри тукъ своя съпругъ.

— Да не е тя сѣщата? каза, войникътъ.

По туй врѣме минаваше бързишкомъ, край тѣхъ, една суха стара жена.

— Ето ѣж, каза тя.

— Не, не! тя бѣше млада! отговори ранений санитаренъ войникъ.

* * *

Бѣхъ се измивали нѣколко дни и повечето отъ болнитѣ бѣхъ оздравѣли и се испратили въ частитѣ си, или въ родния си градъ съ наградени гърди. Между оздравѣлитѣ излизаше и единъ великанъ старши ундеръ-офицеръ, заедно съ една жена, която весело и засмѣно ходѣше задъ него, натоварена съ разни нѣща, навѣрно на бившия боленъ. Той се прощаваше съ другаритѣ си, като обикаляше всичкитѣ, отъ легло на легло.

— Хей, Иванъ Вълкановъ! тука, тука! обади се единъ отъ болнитѣ при ранения санитаренъ войникъ.

— Здравсти, здрасти, му отговори той, като се приближи до него и се рѣкува!

Санитарний войникъ, който не лежеше много далечъ, обърна вниманието си на жената, позна оная сѣщата луда жена въ сражението при Сливница, само че тя отъ негодитѣ и мъжитѣ бѣше се поизмѣнила; тя изгледваше на жена повече отъ четиридесетъ години, при всичко че нѣмаше повече отъ тридесетъ.

— Булка, булка! извика войникътъ. Не ма ли познавашъ?

Жената го погледна съмнително.

— Не помнишъ ли сражението при Сливница, гдѣто търсѣше Ивана?

— Богъ да ти хариже годинитѣ ти! отговори тя. Бре, ти лѣ си? И тебе ли наранихъ пуститѣ Сърби!

— Наранихъ ма, булко. Ам' намѣри ли най-сетнѣ Ивана си?

— Господъ ми го намѣри и се излѣкува вече отъ моитѣ билки.

— Ха! ха! почнахъ да се искикотѣхъ всичкитѣ присѣтствующи.

— Да нѣмаше моитѣ билки, мой Иванъ днесъ щѣше да остане съ една рѣка. Докторитѣ искахъ да му отрѣжатъ рѣката, безъ да мислѣтъ, какъ послѣ ще оре нивитѣ.

Вълкановъ Иванъ храбрий се обърна къмъ говорещия, който почна да разказва случката.

— Моята жена, каза Иванъ, доволенъ, много ме обича, но и азъ зарадъ неѣж душата си давамъ. Не е ли тѣй Стоянке? И потупа жена си весело.

— Да нѣмаше билките много ти щѣше да оздравишъ, отговори жената самохвално. Тѣ та си-сикъ. Онѣзи проклѣти доктори искаха да ти отрѣжатъ ржката.

И дѣйствително докторитѣ били рѣшили да му отрѣжатъ ржката, за да не гангранияса. Но тя настояла и лѣкувала сама скришомъ отъ лѣкаритѣ ранитѣ съ своитѣ билки, осветена вода и пр.

Слѣдъ това тѣ се опростиха съ всички тамъ болни и излѣзоха изъ болницата, благославяйки бога.

III.

Иванъ бѣше запасенъ младши унтеръ офицеръ отъ Варненския окръгъ. Храбъръ, силенъ и развитъ. Неговата жена Стоянка бѣше по-голяма отъ него петъ години. Тѣ си живѣяха много обичливо, тѣй като и тя не отстапуваше по здравина и храбростъ отъ мъжа си.

Тѣхната любовъ бѣше стара, но бащата на момчето не рачеше да се ти омъжи за Ивана, когато най-сетнѣ, той една нощъ ѣмъ открадва изъ бащиния ѣ домъ. Той се занимаваше съ земедѣлие, но слѣдъ войната бѣше поканенъ да остане въ сврѣхсрочна служба въ 1-я Софийски на князя Александръ полкъ. Неговата храбростъ бѣше известна и за това още въ войната бѣше произведенъ въ звание старши ундеръ-офицеръ. Той се съгласилъ да остане на служба, при всякото противодѣйствиe на съпругата му, която постоянно му казваше да не остави мотиката, като че прѣдчувствуваше злини отъ тая служба; но Иванъ непоколебимо непослуша жена си и остана въ служба. Голѣмитѣ мъки и лишения, които прѣтегли Стоянка, най-сетнѣ, ѣмъ принудиха да лѣгне болна.

— Хайде, да те заведа при нашитѣ, ѣ каза Иванъ, за да оздравишъ по-скоро, защото тукъ въ чужбина нѣма, кой да те гледа. Тя се съгласи, та Иванъ, слѣдъ като зема отпускъ, заведе жена си при своитѣ си.

Горката жена толкова бѣше ослабила, щото едвамъ говорѣше, па даже нѣмаше надежда за животъ. Никакви лѣкарства, никакви благи не бѣха въ състояние да ѣмъ оздравишъ, и тя лежеше отчаяна далечъ отъ любимия си мъжъ, защото Иванъ бѣше вече постигналъ въ мѣстослужението си.

— Нито писмо, нито хабери вече не получаваше отъ него и това безизвѣстие още повече осилваше болестъта ѣ

Бѣше изминала почти една година, а нашъ Иванъ нито пишеше вече, нито испращаше никакви пари. А горката жена бѣше станала вече непозната. Отъ никѣдъ нѣмаше помощъ, за никаква работа не бѣше способна; само лежеше и чакаше деня на смъртъта си. Онова румяно лице бѣше вече блѣдно, очитѣ похлѣтнѣти.. а самата бѣше се обърнала на цѣлъ скелетъ. При всичко това, обаче, тя продължаваше да обича Ивана, като немощеше да истѣкува неговото толкова дълго мълчание. А нашъ Иванъ бѣше произведенъ въ звание

фелдфебелъ. Живъ винаги, както казахме, красивъ и храбъръ, бѣше обърналъ вниманието не само на своитѣ началници, но и на момитѣ въ София, на които вече казваше, че е билъ ергенинъ., на други пакъ вдовецъ, и така той не отсъствуваше отъ никоя веселба, хора и развлѣчении. Той не мислѣше никакъ за вѣрната си съпруга. Той знаеше, че тя се намира въ послѣднитѣ дни на живота си, а отъ друга страна той вече като навикналъ въ гражданския животъ и на ласканията на гражданскитѣ, които се надпрѣваряха, кои да го обсища съ повече любовъ, чакаше деня, по който да се научи за смъртъта на съпругата си, за да може да се сгоди съ друга по-млада отъ неѣмъ и по-привлѣкателна. Той даже бѣше далъ думата си на нѣкоя друга отъ ласкателскитѣ си. Той бѣше се прѣдалъ и на пиянството и харчеше повече отколкото му позволяваха икономическитѣ сръдства; за това веднажъ той, пиянъ отъ една страна, а отъ друга — понеже бѣше злоупотребилъ нѣкоя правителствени пари, които трѣбваше да достави, но нѣмаше отгдѣ, прѣдава се на една отъ любовницитѣ си, която имаше една нищожна, но достатѣчна, да го спаси отъ безсходното му положение, сумма пари. Той прѣдстави лъжливи документи, че е свободенъ, и безъ никакво забавяние се вѣнчава съ една отъ тѣхъ. А за да бѣде той сигуренъ и да не се улови единъ денъ, уволнява се оттамъ и се приема на служба въ Пловдивъ, гдѣто никой не го познаваше, като си измѣни и фамилията отъ Вълкановъ на Балканский. Неговото тамъ прѣбивание нито приятелитѣ му знаяха, нито горката Стоянка, па и да знаеше, тя не бѣше въ състояние нищо да направи.

Нашъ Иванъ въ новото си мѣстослужение минаваше за единъ отъ най-добритѣ и вѣрни фелдфебели. Той въ разстояние на една година живѣеше тамъ доста добръ съ новата си съпруга. Сегисъ-тогисъ само той се вдаваше въ маланхолия, като си припомняваше за Стоянка, за нейната вѣрностъ и прѣданностъ и за своята глупостъ.

— Да! му казваше новата съпруга, навѣрно ти мислишъ за нѣкоя друга любовница; азъ знаѣмъ каква си стока ти; азъ ти дадохъ толкова пари и трѣбва да ми си признателеза и прѣдавъ. Помни, че, ако да не бѣхъ, какво щѣше да ти бѣде положението.

Иванъ, който не бѣше наученъ, да слуша подобни думи отъ жена си, ставаше вънъ отъ себе си; той дори единъ денъ ударилъ една плѣсница на новата си жена. Тогача цѣла върволица бѣше се дигнала, за която много скѣпо заплати нашъ Иванъ! Новата му жена, научена само на веселби и наживанни, постѣпенно принуждаваше Ивана да ѣмъ купува туй или онуй, като искаше да конкурира съ най-богатитѣ жени въ Пловдивъ; а пакъ заплатата на фелдфебеля не позволява тия разности. Единъ денъ той се принуди да исхарчи една значителна за него сумма отъ правителственитѣ пари, повѣрени нему, и даже нѣколко цѣти да про-

даде нѣкои други правителствени вещи отъ склада на ротата, въ която той служеше.

Тии и други още негоди принудихъ го да се вдаде повече на пиянство, а каранията съ новата му жена бѣхъ вече ежедневни и животътъ имъ невъзможенъ. Той не веднажъ плака за Стоянка, като се раскайваше за извършеното, но бѣше вече късно. Отъ друга страна пакъ той се научилъ, че Стоянка вече съвършено оздравила. Богъ помогна и тя станъ пѣкъ по-красива, отколкуто си бѣше по-напрѣдъ. Тя работѣше денъ и нощъ, за да може да спести нѣкоя друга пара и да трѣгне къмъ София, да намѣри любимия си мъжъ Иванъ, който дължеше живота си ней.

По туй врѣме Иванъ не можеше вече да живѣе съ новата си жена. Нейний характеръ, исканията ѝ и начинътъ на живота ѝ съвършено не се съвпадахъ съ оня на Ивана. Съвсѣмъ други нѣща въздушевлявахъ Ивана, а други — новата му съпруга. Наконецъ Иванъ единъ день, пакъ пиянъ, почна да се кара съ новата си съпруга, а тука тя, вмѣсто да го укроти, повече го раздражняваше; така щото Иванъ като ѝ улови по гушата, насмалко щѣше да ѝ одуши, ако не бѣхъ се стекли съсѣдитъ на помощъ; Тя тогава почна да расправя за неговитъ злоупотрѣбления, които знаеше, но не до тамъ добръ, вслѣдствие на което Иванъ, слѣдъ нѣкои разгледване, улови се за малки злоупотрѣбления и се арестува! Слѣдъ нѣколко мѣсеци арестуване той се уволни по дисциплинаренъ редъ и се раздѣли отъ новата си жена, съ която живѣенето му бѣше невъзможно.

IV.

Стоянка по туй врѣме бѣше спестила нѣкои пари и се намираше въ София, търсяща своя си съпругъ. Тя останъ грѣмнѣта, когато чу зараспуснѣтия му животъ и женидбата му. При всичко това тя пакъ не искаше да вѣрва подобни нѣща за оногози, на когото съ рискъ на живота си, спаси живота и за когото толкова мъки и теглила тя бѣ прѣнесла. Тя распитва и се научава за новото му мѣстослужение и не губи никакво врѣме. Пристигва въ Пловдивъ, пита, распитва. но невъзможно е да го намѣри, тъй като никой не познаваше ундеръ-офицерина Вълкановъ, съ което имѣ и звание го познаваше тя. Отчаяна бѣга, съ насълзени очи, горката жена и не пропушта никой войникъ, безъ да го распита; но никой не може да ѝ удовлетвори. Отчаяна тя рѣшава да трѣгне отъ градъ на градъ, отъ село на село, за дано да го намѣри.

— Боже, боже, миличке! казва си тя; помогни ми да го намѣря и ще принесъ жертва най-хубавото агне на Гергевденъ. Но този пътъ и Богъ не може да ѝ помогне. Рѣшава се да трѣгне вече отъ Пловдивъ, като не знае, гдѣ да се отправи. Парн нѣма, дрехитъ ѝ сѣ скъсани; принуждава се да проси! . . . Какъ! да проси ли! когато е здрава, когато може да работи! Да! трѣбва да ра-

ботѣхъ и хелбетъ ще го намѣряхъ. Взема тя торбичката си съ разни дрѣболии на гърба си и трѣгва вече отъ Пловдивъ за другадъ, гдѣто ѝ видѣтъ очитъ. Това бѣше въ недѣленъ день. Деньтъ бѣше най-ясенъ, всичко весело и засмѣно; само тя, горката, пълна съ жалъ и съ просълзени очи.

Минава край една черкова да запали една свѣщъ на светаго Мина, дано той да ѝ помогне.

— Но пари! пари нѣмамъ! Потърсва си тя изъ джебветъ и намира едно петаче. Слава Богу! казва тя и поблагодари Бога за това. Влиза въ черковата и съ просълзени очи най-пабожно си запазва една свѣщъ прѣдъ иконата, молейки се горещо на светия да ѝ помогне. Нейната молитва бѣше най-гореща и най-сърдечна, и за това и светий Мина се трогна отъ това.

Черковата пусна, а тя излиза изъ нея, като се оглежда на всѣкъдѣ, дано да го види тамъ между хората!

Но, о чудо! измежду хората се пусна единъ мъжъ кирливъ, оцапанъ, съ скъсани дрехи и:

— Стоянке! ти ли си? извиква той.

— Иване, мой юначе, какво си станѣлъ! какъвъ е този клясетъ!

И двамата съпрузи се прѣгрѣсахъ прѣдъ очудената публика така силно, щото тѣ съставятъ едно цѣло изящно, което само рѣката на най-искусния живописецъ можеше да изрисува.

Тѣ нѣколко минути стоехъ така, хълцащи и безъ да продуматъ нѣщо. Сѣхнитъ сърдца отново се присѣдинявахъ, а Провидѣнието отгорѣ невидимо ги благославяше.

Послѣ тѣ трѣгватъ оттамъ, като си расказва всѣки мъжитъ. А Иванъ постоянно иска и се моли за прошка.

— Да се върнемъ, да се върнемъ! казва Стоянка. Да се върнемъ въ черковата да запалимъ свѣщъ и поблагодаримъ господа за тая неожидана срѣща! Тѣ се връщатъ и двамата и най-горещо, и най-сърдечно се молятъ и благодарятъ на Господа.

Оттамъ излизатъ доволни и веднага трѣгватъ за селото. Слѣдъ нѣколко дни тѣ пристигватъ въ родното си мѣсто и веселието е общо въ цѣлото село.

Стоянка слѣдъ нѣколко врѣме доби едно хубаво дѣтенце, а Иванъ улови пакъ стария си занаятъ, земедѣлието. Само Стоянка сегисъ-тогисъ, когато се почиватъ въ нивитъ, закачва го за неговитъ любовници Софинки, но вече не ѝ е страхъ, защото тя не е забравила този пътъ, както по-напрѣдъ, да му закачи на шията единъ крѣстъ съ една муска, пълна съ осветени вещи, за да го пазятъ отъ всѣкакви злини! . . .

Разни.

Женски лѣкарски институтъ. За поддържа-
нието женски лѣкарски институтъ въ Петербургъ
сѣ опредѣлени 91000 рубли. Отъ нейъ сумма 64000
рублей сѣ назначени за хонораръ на професори, 6600
рублей на просектори и лаборанти, 600 рубли би-
блиотекаръ, 4000. руб. за лабораториумъ и 800 р.
за библиотека. Останалитѣ 16,000 рубли остаѣтъ за
административни разности, включително пенсийтъ
на директорка, инспекторка, и нейна помощница. —
Съобщава полската варшавска «Gaseta lekarska».

Женски студии въ Дублинъ. — Движението,
сѣ цѣль да се извоюва право за женитѣ да посѣ-
щаватъ дублински университетъ, не излѣзе благо-
приятно — слѣдъ нечувани, и по най-чуднованъ
способъ мотивирани отлагания.

Разбира се, че този негативенъ резултатъ
никого не е можилъ да задоволи. Измежду различ-
нитѣ инстанции ставали твърдѣ живи разисквания
и упорити прѣспирни. Тѣ се протакватъ отъ Апри-
лия 1892 до Юлія 1895 год. Прѣвъ мѣсець
Априлий д-ръ Инграмъ обяви, че Коледниумътъ рѣ-
шително се произнесълъ противъ това Женско до-
могване; слѣдъ това, прѣдъ м. Май, слѣщій про-
яви симпатическо настроение, а най-сетѣ пакъ
противната страна взе надмощието. — Ние
тукъ на континента, респектирайки културни
напрѣдѣкъ, и много други добри нѣща у англича-
нитѣ, сѣ уважение гледаме Албиона; сѣ жалѣваме,
обаче, че тука-тамъ, прѣдъ очитѣ ни се испрѣчва
«редица» сѣ прочутата нѣмско-английска pruderie.

Диптистка въ Босня. На г-жа Емилиа Едель
позволи босненското управление да се засели въ
нѣкой градъ на окупираната земя, исключително
Сераево, гдѣто имало доволно лѣкари по този клонъ, и
да упражнява практика си. Г-жа Едель получила
специалното си техническо образование въ виенския
медицински факултетъ.

Ти мисли да се засели въ нѣкой отъ тѣзи
градове, които броѣтъ повече мохамедани — жите-
ли — Съобщава въ послѣдното си число «Wiener
medicinische Wochenschrift».

Журналистка. Въ първия редъ на трудното
вѣстникарско поприще стои сѣ успѣхъ — една
дама, Г-ца Милена Мразовичъ управлява редакцията
на вѣст. «Bosnische Post» и при всякогѣ че е още
млада, тя е позната, като добъръ, бистро — на-
блюдателенъ znaleцъ на своето босненско отече-
ство. Отъ нейъ има написани многоцѣнни и изящно
написани работи, сѣ които спечели, като писател-
ка, най-добро име. Всѣкой който е посѣтилъ поне
веднажъ Сераево, ще е чулъ за тази дама, на коя-
то журналистическата острота не успѣ да пзстрие,
прѣлестъта на благородната женственностъ — Изъ
«Zenské listy»

Г-жа Д-ръ Роза Кершбаумеръ въ Салцбургъ,
първа, която се допуснѣ да упражнява въ Ав-
стрия лѣкарската евентуално — окулистическа
практика, напуска сега, както се учимъ отъ послѣ-

дното число на Wiener medicinische Wochenschrift,
досегашното мѣсто на дѣятелността си и се за-
върща въ отечеството си, Руссия, за да завземе
тукъ въ Петербургъ поста си при основаната отъ
царъ Николай II женска академия. Д-ръ Кер-
шбаумерова е управлявала отъ 1888 год. въ Салц-
бургъ голѣмата окулистическа клиника и лѣкувала
много хиляди болни. Освѣтъ тѣзи заслужава да се
спомене и това, че тази дама, неотдавна, излѣзе
твърдѣ рѣшително въ «Neue Revue» противъ про-
фессоръ Албертъ за въ ползата на лѣкаритѣ въ
Австрия. Защитата свършва сѣ тѣзи много — зна-
чителни думи.

Съобщава X.

*Запрѣщаванieto на женитѣ носенieto на мъжко
облѣкло.* — Извѣстно е, че велосипедиститѣ се
облѣчатъ, кога се возѣтъ на велосипедитѣ си, въ
мъжко облѣкло; противъ туй нѣщо се възстанѣлъ
г. Games Catlin, настоятелъ на методистката
църква въ гр. Jersey въ Амер. Съединени щати, сѣ
една рѣчь, въ която освѣтъ другитѣ казалъ: « . . .
Въ Ветхия завѣтъ, въ второзаконieto, глава
XXII, 5, пише «жена да не носи мъжко облѣкло»
и пр. за туй, вне, госпожи всѣкъдневно се сгрѣша-
ватъ сѣ носенieto на мъжко облѣкло, кога се во-
зятъ на велосипедъ!» . . Разбѣра се, че това развѣл-
нува най-много духовното стадо на тая църква,
броещо многобройни жени-велосипедистки.

Афоризми.

*Както старостъта набрѣква челото, така
скръбъта — сѣрдцето.*

* * *

*Мъдриятъ пита самогѣ себе си, гнилий
другитѣ.*

* * *

*Скрѣбъта усвоершенстаува тѣрѣтъ много хара-
ктера.*

(Г-жа Стаель).

Бракътъ е наука.

Балзакъ.

*Безъ жената, челоуѣкътъ ще бѣде неспособенъ да
понесе товара на живота, да запази достойнството
си, да изпълни назначението си и да се тѣрни самъ.*

Proudhon.

*Отъ всичкитѣ челоуѣчески влїяния, влїянието
на нравственната любовь е най-могѣщественното и най-
сладкото.*

Guizot.

*Безъ жената, челоуѣкътъ ще е тѣрѣтъ грубъ,
пустъ. Жената кичи около него цѣпъята на живота,
както горский брѣшлянъ окичва коренитѣ на дѣба сѣ
парфумнитѣ си вѣтви.*

Chateaubriand.

*Бракътъ възвежда мъжа въ правата му, обще-
ството — въ правилата, а челоуѣческиятъ родъ въ бла-
годатъта.*

Aimé Martin.

* * *

Жената е олицетворение на съвестта на мъжа, възпоменение на младостта му, на ума му, на справедливостта му, на всичко което е въ него най-чисто, най-интимно, най-велико, и на което живият, говорещий и действителен образ му се представлява за да го подкрепява, съветва и обича бескрайно и безмърно.

Proudhon.

Корреспонденция

Г. Г. Анна Г. Рашкова *Сливен*: получихме 14 лева за «Ж. Св.» и «Дом.» за 93 и 94 г. — Т. Дюлгерова, *Тутракан*: получихме 7 лева за 94 год. — Анна Ив. Руссинова *Ихтиман*: получихме 7 лева за 95 год. «Ж. Св.» и «Дом.» съ желанието Ви се съобразихме. — Анна Стойнова, *Търново*: Гина Ц. Дюлгерова *Карлово*, Мария Стойчева *Бяла*, М. Наумова, *София*, Кунка Матеева, *Пловдив*, получихме аб. на «Жен. Св.» и «Дом.» за 95 год. по 7 лева — Г. Лещовъ, *Радне-макле*: получихме 14 л. за 94 и 95 аб. на «Ж. Св.» и «Дом.» — В. Владигерова, учен. *Видин*, благодаримъ. Нищо не плащаме. — Ив. Недевъ *Троян*: молимъ, съобщете, гдѣ е получавала списанието мин. год. Г. Проданова, за да се съобразимъ съ писмото Ви. — Бъчваровъ *Ангелю*: Анна Петрова, *Горил-Ореховица*: молимъ, съобщете, гдѣ сте получавали по-напредъ списанието, за да се съобразимъ. — Ил. С. Стояновъ *Търново*. Искания брой Ви се испрати, защото имаме излишни отдѣлни броеве. Получихме 7 лева за 95 год. — М. И. Васильовъ учител *Тетевен*: ще го получавате даромъ. — К. Печева, учител, село *Лисец*: За жалостъ не. — Саравка Бенчева, *Пливен*. Ще получите; не сж готови още. — Райна И. Болджиева, учител, село: *Кацалуница* Ест. Н. Максимова, *Пловдив*, Мизенка Христова Енчева, село *Църочо* Елена Р. Мустакова, *Шумен*, Мар. К. Аргирова, село *Гирен*, получихме абон. за 96 год. по 7 лева. — Петъръ Мишевъ гара *Разград*, подарява едногод. теч. отъ «Ж. Св.» и «Дом.» на читал. «самообразование» въ село *Дикли-тан* получихме 7 лева за 96 г. — Султана Русева *Руссе*. получихме 5 лева за 96 год. благодаримъ. — Млада въздржателяна библиотека *Т-Пазарджик*: за настоящата 1896 г. ще получавате даромъ «Жен. Св.» и «Дом.» — Н. Тошковъ Т. Пазард. испратихме Ви единъ Алманахъ. Славка А. Ризова *София*. Добръ сте разбрали. Ще получите, щомъ ще бждатъ готови.

Г. Д. Дуплевъ *Бургас*. На г-ца К. К. Велид. се испратихме «Ж. Св.» и «Дом.» най-редовно, но броеветъ се върнахъ отъ пощата съ бѣлжка: «непозната». Следъ няколко дена ще ѝ се прати едно цѣло минжлогодишно течение отъ «Ж. Св.» а за н. год. ще продължаваме да ѝ ги пращаме пакъ най-редовно. — К. И. К. *Lille*. Броеветъ най-редовно Ви се пращатъ по вслѣствие на честото измѣнене на адреса ви и несвоевременно му съобщение въ Дирекцията трѣбва да сж изгубени, за което тя не отговаря. — Л. Стойновъ *Пловдив*: Съобщете, молимъ, кои броеве не сте получили, за да Ви ги пратимъ повторно. — Училищна библиотека, село *Бозиревец*. Получихме 7 лева аб. за «Ж. Св.» и «Дом.» за 96 год. срѣщо които испратихме Ви и расписка подъ № 184. — Мария К. Маркандесъ *Търново*, получихме 3.50 лева за абон. 96 год. и Ви записахме абонатка на «Жен. Св.» и «Дом.» — Т. В. Абаджиевъ. отпратихме още едно писмо въ София.

ОБЯВЛЕНИЕ.

Продължава се записването абонати на в. **Новини**, издаванъ въ Цариградъ отъ 1890 година насамъ.

В. Новини и прѣзъ текущата си шеста годишнина ще излиза два пѣти прѣзъ седмицата, въ вторникъ и петѣкъ, на голѣмъ форматъ, съ отбрано съдържание по текущитъ общо-политически въпроси, по работи отъ общественъ нашъ интересъ, съ духовни, научно-литературни и педагогически статии и съ точни и наврѣменни извѣстия по това, що се върши въ България и по положението на българското дѣло въ вилаетитъ, въ църковно-училищно отношение, до колкото допускатъ това условията, при които се издава.

В. Новини е единъ отъ най-распространенитъ български вѣстници и по съдържанието си може да се получава и чете съ еднаква полза отъ всички, каквото положение и да заемато въ обществото: духовни лица, военни, учители, чиновници, търговци и пр.

Абонатитъ на в. **Новини** получаватъ даромъ, като приложение къмъ вѣстника, и списанието **Библиотека**. «Библиотека» ще излиза всѣки мѣсецъ и половина, или всичко *осемъ книжки* въ годишната, всѣка отъ по седемъ печатни коли на голѣма 8-на. Излѣзлитъ до сега книжки отъ това списание сж получили най-похвални отзиви отъ критиката; то е прѣпорѣчано отъ Княжеското министерство на Народното Просвѣщение като много полезно и необходимо за всѣки учителъ списание. **Библиотека** си е спечелила едно отъ първитъ мѣста между издаванитъ български списания, ако и да сжествува сравнително отъ кѣсо врѣме; това тя дължи на своето грижливо отбрано и разнообразно съдържание по педагогията, науката и беллетристиката, за обогатяването и улучшението на което сж вземени напоследѣтъ всички нуждни мѣрки. Вzeti сж мѣрки и за редовното и наврѣменно излизане на списанието.

Годишниятъ абонаментъ на в. **Новини** заедно съ **Библиотека** е само 70 гроша за въ Турция и 15 лева за странство (за Руссия 6 рубли), всѣкога прѣдплатени. Абонаментитъ биватъ годишни и полугодишни, и начеватъ отъ 1-во число на всѣки мѣсецъ. — Абонаменти само за списанието Библиотека се приематъ съ 8 лева годишно (за 8 книжки.)

В. Новини, заедно съ **Библиотека**, е най-евтиниятъ български вѣстникъ.

Записването става въ Редакцията на вѣстника (адресъ: *Constantinople, Péra, Rue Kabristan, № 38*), а само за Библиотека — въ книжарницата на г. Хр. Г. Дановъ въ Пловдивъ.

Годишенъ абонаментъ:

I за абон. въ Т.-П. станция — на списанието . . .	л. 3.—
— на списанието съ притурката . . .	« 5.50
II за абон. на право въ Дирек. — на списанието . . .	« 4.—
— на списанието съ притурката . . .	« 7.—
III за странство — на списанието . . .	« 5.—
— на списанието съ притурката . . .	« 9.—

Всичко, що се отнася до списанието или притурката, испраща се съ адресъ: До Дирекцията на „Женския Свѣтъ“, ул. Войнишка № 122 — Варна.

Писма неплатени не се приематъ.

Всѣкакви обявления, относящи се до госпожи и госпожици, приематъ се.

Правото за записъ въ Т. П. стан. се плаща отдѣлно отъ абон.

Отговорница: Т. Г. Ноева.

Печатница Л. Нитче — Варна.